

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан ІІІ медичного
факультету,
доцент Шишкін М.А.
« 16 » 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування Протокол № 03-1/09 від «18» 09. 2020 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету Протокол № 1 Від «16» 09. 2020 р.

1. Загальна інформація про викладача

Викладач: к. філос. н., доцент Спиця Наталя Валеріївна

e-mail: NSpitsa@meta.ua

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Основи біоетики та біобезпеки»

Кількість кредитів з дисципліни: 45 годин / 1,5 кредитів ECTS (лекцій – 16, практичних занять – 0, СРС – 29).

3. Семестр: 2

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

в межах освітнього рівня бакалавра (див. структурно-логічна схема освітньо-наукової програми).

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

ознайомлення майбутнього спеціаліста з етико-гуманістичними основами медицини та фармації, медичної етики і біомедичної етики; розкриття змісту міжнародно-визнаного етичного стандарту медичної практики; навчання майбутніх спеціалістів компетентному користуванню етичним стандартом в складних проблемних ситуаціях професійної діяльності.

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна:

- здатність розв’язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у медичній професійній діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

- самостійне визначення цілей та задач особистої діяльності: формулювати мету (цілі), визначати структуру особистої діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим;
- Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

Спеціальні (фахові, предметні):

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим;

- наявність спеціалізованих концептуальних знань, набутих у процесі навчання; знання способів аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання;
- вміння розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності;
- вміння проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання; вміння розуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують до фахівців та нефахівців;
- вміння встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей;
- формування відповідальності за прийняття рішень у складних умовах та за своєчасне набуття сучасних знань.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни: досягнення основних кінцевих цілей, визначених у Стандарті підготовки спеціаліста за спеціальністю 221 «Стоматологія»

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

- формування знань щодо моральної сторони діяльності людини в медицині та біології;
- формування знань щодо збереження живими організмами своєї біологічної суті, біологічних якостей, запобігання широкомасштабній втраті біологічної цілісності;
- формування знань щодо законодавчих документів, які захищають індивідуум, суспільство і людство в цілому від небажаних і згубних наслідків упровадження в практику нових медико-біологічних технологій, виховання глибокої переконаності в необхідності неухильного дотримання етичних і моральних норм, правил і принципів у своїй практичній діяльності;
- формування вміння оцінювати новітні досягнення біології та медицини з точки зору визначення ступеня їх небезпеки для людини і суспільства сьогодні й у майбутньому;
- використання у своїй майбутній практичній діяльності правових, технічних, природоохоронних, профілактичних та освітньо-виховних заходів, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасних умовах;
- знання законів, принципів і правил регулювання професійної поведінки фармацевтичних працівників та дослідників, що сприяють безпеці використання нових медичних технологій та запобігають нанесенню шкоди людині, її потомству, усьому людству і біосфері у цілому;
- формування поваги до життя та гідності здорової і хворої людини, інтереси яких завжди повинні оцінюватися вище від інтересів науки або суспільства;
- формування вміння ідентифікувати та аналізувати конфліктні ситуації, що виникають на стику медицини, біології, філософії та юриспруденції, та визначати конкретні шляхи їхнього розв'язання.

5.4 Зміст навчальної дисципліни: Програма навчальної дисципліни складається з 1 модулю: годин 45/ 1,5 (лекцій – 16, практичних занять – 0, СРС – 29);

Модуль 1, змістовий модуль 1, 7 тем.

Тема 1. Визначення, предмет, завдання, принципи й історія розвитку біомедичної етики. Правові та законодавчі основи біоетики.

Тема 2. Біоетичні основи професійної діяльності лікаря. Обов'язок і совість як етичні

категорії. Біоетичні аспекти взаємин хворого, його родини і медичного персоналу.

Тема 3. Етичні та правові аспекти біомедичних досліджень.

Тема 4. Новітні медичні технології та проблеми біоетики, мед. генетики, генної інженерії та генетичних репродуктивних технологій.

Тема 5. Соціально-філософські аспекти етичних проблем в медицині. Основи біоетичних аспектів трансплантології та переливання крові. Основи біоетичних проблем ВІЛ-інфекції та інших соціально небезпечних інфекцій.

Тема 6. Біоетичні проблеми життя, вмирання, реанімації та смерті. Евтаназія.

Тема 7. Основи біобезпеки.

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

№ пп	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1			
Змістовий модуль 1 Основи біоетики та біобезпеки			
1	Тема 1. Визначення, предмет, завдання, принципи й історія розвитку біомедичної етики. Правові та законодавчі основи біоетики.	Л - 2 год., СРС - 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».
2	Тема 2. Біоетичні основи професійної діяльності лікаря. Обов'язок і совість як етичні категорії. Біоетичні аспекти взаємин хворого, його родини і медичного персоналу.	Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».
3	Тема 3. Етичні та правові аспекти біомедичних досліджень	Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».
4	Тема 4. Новітні медичні технології та проблеми біоетики, мед. генетики, генної інженерії та генетичних репродуктивних технологій	Л – 4 СРС – 5 год.	Опрацювання тем за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».
5	Тема 5. Соціально-філософські аспекти етичних проблем в медицині. Основи біоетичних аспектів трансплантології та переливання крові. Основи біоетичних проблем ВІЛ-інфекції та інших соціально небезпечних	Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».

	інфекцій.		
6	Тема 6. Біоетичні проблеми життя, вмирання, реанімації та смерті. Евтаназія.	Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».
7	Тема 7. Основи біобезпеки.	Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки».

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1		
1	Визначення, предмет, завдання, принципи й історія розвитку біомедичної етики. Правові та законодавчі основи біоетики.	4
2	Біоетичні основи професійної діяльності лікаря. Обов'язок і совість як етичні категорії. Біоетичні аспекти взаємин хворого, його родини і медичного персоналу.	4
3	Етичні та правові аспекти біомедичних досліджень.	4
4	Новітні медичні технології та проблеми біоетики, мед. генетики, генної інженерії та генетичних репродуктивних технологій.	5
5	Соціально-філософські аспекти етичних проблем в медицині. Основи біоетичних аспектів трансплантології та переливання крові. Основи біоетичних проблем ВІЛ-інфекції та інших соціально небезпечних інфекцій.	4
6	Біоетичні проблеми життя, вмирання, реанімації та смерті. Евтаназія.	4
7	Основи біобезпеки.	4
Всього		29

Консультативна допомога: щотижнево за необхідністю (1-2 год.)

Контрольні заходи: самостійна робота студентів оцінюється під час проходження студентом on-line курсу «Основи біоетики та біобезпеки». Оцінка «Зараховано» за курс виставляється лише студентам, яким зараховані усі заняття з курсу.

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна література

1. Запорожан В. М. Біоетика: підручник/ В. М. Запорожан, М. Л. Аряєв. К.: Здоров'я, 2015. – 288 с.
2. Білоконь С. В. Основи біоетики та біобезпеки: навчальний посібник / С. В. Білоконь – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. – 155с.

7.2. Додаткова література

1. Антологія біоетики / за ред. Ю. І. Кундієва. – Львів: БаК, 2013. – 592 с.
2. Биоэтика: принципы, правила, проблемы / под ред. Б. Г. Юдина. – М.: Медицина, 2013. – 225 с.
3. Біоетика: підруч. для мед. вищ. навч. закладів / За ред. Е. Згречча, А.Дж. Спаньйоло, М.Л. ді П'етро, Пер. з італ. В.Й. Шовкуна. – Львів: Медицина і право, 2007. – 672 с.

4. Боднар Г. В. Паліативна медична допомога / Г.В. Боднар, І.С. Вітенко, О.Ю. Попович. – Київ. – 2013. – 110 с.
5. Запорожан В. М. Від біоетики до ноетики / В. М. Запорожан // Вісник НАН України. – 2014. – № 12. – С. 22-30.
6. Запорожан В. М. Ноетика як новий напрямок соціогуманітарної культури і філософії / В. М. Запорожан// Інтегративна антропологія. – 2015. – № 1-2 (5-6). – С. 3-10.
7. Иванов В. И. Этические аспекты исследований генома человека в генотерапии / В. И. Иванов // Итоги науки и техники. Геном человека. – М.: ВИНТИ, 2014. – С. 149-157.
8. Кундієв Ю. Біоетика: витоки, стан, перспективи / Ю. Кундієв, М. Кисельов // Вісник НАН України. – 2013. – № 8. – С. 6-8.
9. Москаленко, В. Ф. Біоетика : філос.-методол. та соц.-мед. пробл. / В.Ф. Москаленко, М.В. Попов. – Вінниця : Нова книга, 2005. – 218 с.
10. Сучасні проблеми біоетики / Від. ред. Кундієв Ю. – К.: Академперіодика, 2009. – 287 с.
11. Франкл В. Доктор и душа / В. Франкл. – СПб.: Ювента, 2007. – 245 с.
12. Этико-правовые аспекты проекта «Геном человека»: междунар. документы и аналит. материалы / отв. ред. Б. Г. Юдин. – М.: Медицина, 2012. – 145 с.
13. Яровинский М. Я. Лекции по курсу «Медицинская этика» (биоэтика): учеб. пособие / М. Я. Яровинский. – М.: Медицина, 2011. – Т. 2. – 256 с.
14. Яровинский М. Я. Лекции по курсу «Медицинская этика» (биоэтика): учебное пособие / М. Я. Яровинский. – М.: Медицина, 2011. – Т. 1. – 208 с.
15. Bioethics. An Anthology / ed. by H. Kuhze, P. Singer. – Oxford: Blackwell Publ. Ltd, 2015. – 600 p.
16. Convention for Protection of Human Rights of the human Being with regard to the application of biology and medicine: Convention of Human Rights and Biomedicine. DIR/JUR 996/14. – Strasburg, November 2011. (Пер. В. Н. Игнатъева).

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю

- Підсумковий (залік)

8.2. Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку після завершення вивчення дисципліни. Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано». Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з «Основ біоетики та біобезпеки», відвідав усі лекційні заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, самостійно опрацював всі теми on-line курсу: «Основи біоетики та біобезпеки» та набрав загальну кількість балів від **120 до 200**

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі теми модулю з дисципліни.

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.